

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2017 m. liepos 27 d. įsakymu Nr. D1-636

**2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ
PROGRAMOS 5 PRIORITETO „APLINKOSAUGA, GAMTOS IŠTEKLIŲ DARNUS
NAUDOJIMAS IR PRISITAIKYMAS PRIE KLIMATO KAITOS“ 05.3.2-APVA-V-013
PRIEMONĖS „GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO ŪKIO
GERINIMAS“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS NR. 3**

**I. SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.3.2-APVA-V-013 priemonės „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio gerinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 3 (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami paraiškas finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – paraiška) pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. įgyvendinimo sprendimu, kuriuo patvirtinami tam tikri „2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos“ elementai, kad, siekiant investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslą, iš Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, Europos socialinio fondo ir specialaus asignavimo Jaunimo užimtumo iniciatyvai būtų teikiama parama Lietuvai (apie nurodytą sprendimą Europos Komisija pranešė dokumentu Nr. C(2014)6397 (toliau – Veiksmų programa), 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.3.2-APVA-V-013 priemonės „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio gerinimas“ (toliau – priemonė) finansuojamas veiklas iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektais) vykdymo, įgyvendindami pagal Aprašą finansuojamus projektus, taip pat Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros (toliau – įgyvendinančioji institucija), atliekančios paraiškų vertinimą, atranką ir iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektas) įgyvendinimo priežiūrą.

2. Aprašas yra parengtas atsižvelgiant į:

2.1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. D1-1050 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Priemonių įgyvendinimo planas);

2.2. Projektų administravimo ir finansavimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų taisyklos);

2.3. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priedą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1326 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priedo patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos priedas);

2.4. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“;

2.5. Rekomendacijas dėl projektų išlaidų atitinkties Europos Sajungos struktūrinių fondų reikalavimams, patvirtintas Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sajungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų 2014 m. liepos 4 d. protokolu Nr. 34 (su vėlesniais pakeitimais) ir paskelbtas ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt (toliau – Rekomendacijos dėl projektų išlaidų atitinkties Europos Sajungos struktūrinių fondų reikalavimams).

3. Apraše vartoamos savokos suprantamos taip, kaip jos apibrežtos Aprašo 2 punkte nurodytuose teisės aktuose, Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sajungos struktūrinių fondų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sajungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“, ir 2014–2020 metų Europos Sajungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sajungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklės patvirtinimo“.

4. Priemonės įgyvendinimą administruoja Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau – ministerija) ir įgyvendinančioji institucija.

5. Pagal priemonę teikiama finansavimo forma – negražinamoji subsidija.

6. Pagal priemonę projektų atranka bus atliekama valstybės projektų planavimo būdu.

7. Pagal Aprašą projektams įgyvendinti numatoma skirti iki 500 000,00 eurų (penki šimtai tūkstančių eurų) Europos Sajungos (toliau – ES) struktūrinių fondų lėšų.

8. Priemonės tikslas – padidinti vandens teikimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir sistemos efektyvumą.

9. Pagal Aprašą remiama veikla – geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių valdymo tobulinimo planų rengimas.

10. Pagal Aprašo 9 punkte nurodytą remiamą veiklą valstybės projektų sąrašą numatoma sudaryti 2017 m. III ketvirtį.

II. SKYRIUS **REIKALAVIMAI PAREIŠKĘJAMS IR PARTNERIAMS**

11. Pagal Aprašą galimas pareiškėjas yra Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, galimi partneriai – savivaldybių administracijos, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonės.

12. Pareiškėju (projekto vykdytoju) ir partneriu gali būti tik juridiniai asmenys. Pareiškėju (projekto vykdytoju) ir partneriu negali būti juridinių asmenų filialai arba atstovybės.

13. Pareiškėjas (projekto vykdytojas) turi užtikrinti pakankamus administravimo gebėjimus vykdysti projektą:

13.1. projekto vadovas, kuris atsakingas už projekto stebėseną ir vykdymą, turi turėti ne žemesnį kaip aukštąjį koleginį išsilavinimą ir ne trumpesnę kaip 2 metų darbo patirtį vandens išteklių naudojimo ir apsaugos ir nuotekų tvarkymo politikos formavimo srityje;

13.2. finansininkas turi turėti ne žemesnį kaip aukštąjį koleginį išsilavinimą ir ne trumpesnę kaip 2 metų darbo buhalterinės apskaitos srityje patirtį;

13.3. už projekto veiklų priežiūrą atsakingas asmuo turi turėti ne žemesnį, kaip aukštąjį koleginį išsilavinimą ir ne trumpesnę kaip 2 metų patirtį projektų valdymo srityje.

14. Pareiškėjas ir partneris organizaciniu požiūriu turi būti pajėgus (-ūs) tinkamai ir laiku įgyvendinti teikiamą projektą ir atitinkti jam (jiems) keliamus reikalavimus, išdėstytaus Aprašo priedo 5 punkte.

15. Partnerio įtraukimo į projektą būtinumas turi būti pagristas paraiskoje. Prie paraiskoje turi būti pridedama jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties kopija, kurioje nustatytos šalių prievolės ir atsakomybė.

16. Atsakomybė už projekto įgyvendinimą tenka pareiškėjui.

III. SKYRIUS

PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

17. Projektas turi atitikti Projektų taisyklių 10 skirsnje nustatytus bendruosius reikalavimus.

18. Projektas turi atitikti ši specialiųjį projektų atrankos kriterijų, patvirtintą 2014–2020 m. Veiksmų programos stebėsenos komiteto 2017 m. liepos 11 d. posėdžio nutarimu Nr. 44P-4.1(26) ir skelbiamą 2014–2020 m. Europos Sajungos struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt

Projektas turi prisišteti prie Vandenų srities plėtros 2017–2023 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. vasario 1 d. nutarimu Nr. 88 „Dėl vandenų srities plėtros 2017–2023 metų programos patvirtinimo“, 80.4 papunktyje iškelto tikslų įgyvendinimo.

Vertinama, ar projekto veikla ir veiklos vykdytojas (-ai) atitinka Vandenų srities plėtros 2017–2023 metų programos 80.4 papunktyje nustatytas priemones ketvirto tikslą ketvirtam uždavinui – didinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių veiklos efektyvumą – pasiekti ir bent vieną už priemonių įgyvendinimą nustatyta atsakingą instituciją.

19. Pagal Aprašą didelės apimties projektai, kaip jie apibrėžti Tarybos reglamento (EB) Nr. 1303/2013 (OL 2013 L 347, p 388) 2 skyriaus 100 straipsnyje, nefinansuojami.

20. Pagal Aprašą teikiamų projektų įgyvendinimo trukmę turi būti ne ilgesnė kaip 18 mėnesių nuo projekto sutarties pasirašymo dienos.

21. Tam tikrais atvejais dėl objektyvių priežasčių, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti paraiškos pateikimo ir vertinimo metu, projekto veiklą įgyvendinimo laikotarpis gali būti pratęstas Projektų taisyklių nustatyta tvarka, bet ne vėliau kaip iki 2023 m. sausio 1 d.

22. Projekto veiklos turi būti vykdomos Lietuvos Respublikoje.

23. Projektu turi būti siekiama priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklio P.N.058 „Parengtas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių veiklos tobulinimo planas regionų lygmeniu“.

24. Aprašo 23 punkte nurodytų priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklio apskaičiavimui taikomas Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas, nustatytas Priemonių įgyvendinimo plane.

25. Projekto parengtumui taikomas reikalavimas iki paraiškos pateikimo būti pradėjus vykdyti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių valdymo tobulinimo planų rengimo paslaugų viešajį pirkimą, t. y. pareiškėjas turi būti paskelbęs skelbimą apie pirkimą.

26. Projekte neturi būti numatyti apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį lyčių lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui.

27. Neturi būti numatyti projekto veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui.

28. Projekto metu įgyvendinamomis veiklomis bus netiesiogiai prisidedama prie darnaus vystymosi principo įgyvendinimo.

29. Pagal ši Aprašą valstybės pagalba, kaip ji apibrėžta Sutarties dėl Europos Sajungos veikimo (OL, 2010 C 83, p.47) 107 straipsnyje, ir *de minimis* pagalba, kuri atitinka 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sajungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL, 2013 L 352, p. 1) nuostatas, neteikiama.

IV. SKYRIUS

TINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ IR FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

30. Projekto išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių VI skyriuje išdėstytaus projekto išlaidoms taikomus reikalavimus ir Rekomendacijas dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sajungos struktūrinių fondų reikalavimams, patvirtintas Žmogiškųjų ištaklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sajungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų 2014 m. liepos 4 d. protokolu Nr. 34 (su vėlesniais pakeitimais) ir paskelbtos svetainėje www.esinvesticijos.lt.

31. Didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis sudaro 100 procentų visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

32. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama projekto vykdytojo ir (arba) partnerio (-ių) lėšomis. Pareiškėjas ir (arba) partneris savo iniciatyva ir savo ir (arba) kitų šaltinių lėšomis gali prisdideti prie projekto įgyvendinimo.

33. Pagal Aprašą tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos yra šios:

Išlaidų kategorijos Nr.	Išlaidų kategorijos pavadinimas	Reikalavimai ir paaiškinimai
1.	Žemė	Netinkama finansuoti.
2.	Nekilnojamasis turtas	Netinkama finansuoti.
3.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	Netinkama finansuoti.
4.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	Netinkama finansuoti.
5.	Projekto vykdymas	<p>Tinkama finansuoti:</p> <p>5.1. studijų, tyrimų, planų, metodikų rengimo išlaidos, būtinos stebėsenos rodiklio P.N. 058 pasiekimui;</p> <p>5.2. videntvarkos sektoriaus problematikos viešinimo priemonės (TV/radio laidos, leidiniai, diskusijos, kt.) (tinkama finansuoti, kai išlaidos neviršija 5 proc. projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumos).</p> <p>Netinkama finansuoti:</p> <p>5.3. projektinio pasiūlymo ir paraiškos pildymo išlaidos.</p>
6.	Informavimas apie projektą	Tinkamos finansuoti visos informavimo apie projektą priemonės pagal Projektų taisyklių VII skyriaus 37 skirsnį.
7.	Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuočiąją projekto išlaidų normą	<p>Tinkama finansuoti:</p> <p>7.1. projekto administravimo paslaugų išlaidos;</p> <p>Projekto administravimo paslaugų (įskaitant viešujų pirkimų dokumentų rengimo pirkimo) išlaidos, kai visos projekto administravimo paslaugos perkamos iš tiekėjo, negali viršyti projektų taisyklių 10 priedo 4 punkto 6 skiltyje nurodytų fiksuočių normų ir turi būti pagrįstos išlaidų pagrindimo bei jų apmokėjimo įrodymo dokumentais; kitu atveju, kai už projekto administravimą atsakingas pats projekto vykdytojas ar partneris, t. y. nėra sudaroma administravimo paslaugų sutartis, taikoma fiksuočioji norma pagal projektų taisyklių 10 priedo 4 punktą ir gali būti apmokama supaprastintai.</p>

Pastaba. Paraiškos formos projekto biudžeto lentelė pildoma vadovaujantis instrukcija Projekto biudžeto formos pildymas, pateikta Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitinkies Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, kurios skelbiamas adresu <http://www.esinvesticijos.lt/l/dokumentai/2014-2020-m-rekomendacijos-del-projektu-islaidu-atitinkies-europos-sajungos-strukturiniu-fondu-reikalavimams>.

V. SKYRIUS

PARAIŠKŲ RENGIMAS, PAREIŠKĘJŲ INFORMAVIMAS, KONSULTAVIMAS, PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

34. Galimas pareiškėjas ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo kvietimo teikti projektinį pasiūlymą dėl valstybės projekto įgyvendinimo (toliau – projektinis pasiūlymas) gavimo turi ministerijai raštu pateikti projektinį pasiūlymą dėl valstybės projekto įgyvendinimo (toliau – projektinis pasiūlymas) pagal formą, nustatyta Valstybės projektų atrankos tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. D1-276 „Dėl Valstybės projektų atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Valstybės projektų atrankos tvarkos aprašas), 1 priede, kuris skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt. Pareiškėjas privalo pateikti vieną spausdintą projekcinio pasiūlymo egzempliorių ir projekcinio pasiūlymo bei priedų versiją kompiuterinėje laikmenoje.

35. Kartu su projektiniu pasiūlymu turi būti pateiktas Valstybės projektų atrankos tvarkos aprašo 1 priedo 3 punkte nustatyta projekto aprašymą papildantį projekto veiklų įgyvendinimą detalizuojantis priedas (ne mažiau nei 8 000 ženklių).

36. Ministerija, įvertinus projektinį pasiūlymą, priima sprendimą dėl valstybės projektų sąrašo sudarymo. I valstybės projektų sąrašą gali būti įtraukti tik Projektų taisyklių 37 punkte nustatytus reikalavimus atitinkantys projektai. Pareiškėjai, kurių projektai įtraukti į valstybės projektų sąrašą, įgyja teisę teikti paraišką (toliau – paraiška) finansuoti projektą.

37. Pareiškėjas per 14 dienų nuo siūlymo teikti paraišką gavimo dienos įgyvendinančiajai institucijai turi pateikti informaciją apie planuojamus, vykdomus ir baigtus pirkimus per Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainę (toliau – DMS) užpildydamas pirkimų planą (pagal SFMIS formą). Jei laikinai nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės, įgyvendinančioji institucija sudaro galimybę pareiškėjui reikalaujamą informaciją pateikti kitu būdu.

38. Siekdamas gauti finansavimą, pareiškėjas turi užpildyti paraišką, kurios iš dalies užpildyta forma PDF formatu skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt skiltyje „Finansavimas/Planuojami valstybės (regionų) projektai“ prie konkretaus planuojamo projekto „Susijusių dokumentų“.

39. Pareiškėjas pildo paraiškos formą ir kartu su Aprašo 42 punkte nurodytais priedais iki kvietimo teikti paraiškas skelbime nustatyto termino paskutinės dienos teikia ją per Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainę (toliau – DMS) įgyvendinančiajai institucijai, o, jei nėra įdiegtos DMS funkcinės galimybės, – įgyvendinančiajai institucijai raštu (kartu pateikdamas į elektroninę laikmeną įrašytą paraišką) Projektų taisyklių 12 skirsnyje nustatyta tvarka. Jei paraiškos gali būti teikiamos per DMS, pareiškėjas prie DMS jungiasi naudodamas Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformą ir užsiregistravęs tampa DMS naudotoju.

40. Jei laikinai nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės ir dėl to pareiškėjas negali pateikti paraiškos ar jos priedo (-ų) paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną, įgyvendinančioji institucija paraiškų pateikimo terminą pratesia 7 dienų laikotarpiui ir (arba) sudaro galimybę paraiškas ar jų priedus pateikti kitu būdu ir apie tai paskelbia Projektų taisyklių 82 punkte nustatyta tvarka.

41. Jeigu vadovaujantis Aprašo 40 punktu paraiška teikiama raštu, ji gali būti teikiama vienu iš šių būdų:

41.1. įgyvendinančiajai institucijai teikiamas pasirašytas popierinis paraiškos ir jos priedų dokumentas (kartu pateikiant į elektroninę laikmeną įrašytą paraišką ir priedus). Paraiškos originalo ir elektroninės versijos turinys turi būti identiškas. Nustačius, kad paraiškos elektroninės versijos turinys neatitinka originalo, vadovaujamasi paraiškos originale nurodyta informacija. Paraiška gali būti pateikta registruotu laišku, per pašto kurjerį arba įteikta asmeniškai kvietime nurodytu adresu;

41.2. įgyvendinančiajai institucijai kvietime nurodytu elektroninio pašto adresu siunčiamas elektroninis dokumentas, pasirašytas saugiu elektroniniu parašu. Kai paraiška teikiama pastaruoju būdu, kartu teikiami dokumentai ir (ar) skaitmeninės pridedamų dokumentų kopijos elektroniniu parašu gali būti netvirtinami.

42. Kartu su paraiška pareiškėjas turi pateikti šiuos priedus:

42.1. partnerio (-ių) deklaraciją (-as), jei projektą numatyta įgyvendinti kartu su partneriu (-iais) (Partnerio deklaracijos forma integruota į pildomą paraiškos formą);

42.2. jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties patvirtintą kopiją (jei projektą numatyta įgyvendinti kartu su partneriu (-iais));

42.3. įvykusią viešujų pirkimų ataskaitą, jei viešujų pirkimų procedūros pabaigtos;

42.4. pareiškėjo ir (arba) partnerio įsipareigojimą (juridinio asmens valdymo organo, turinčio kompetenciją priimti atitinkamą sprendimą) padengti netinkamas finansuoti, tačiau šiam projektui įgyvendinti būtinas išlaidas, ir tinkamas išlaidas, kurių nepadengia projekto finansavimas;

42.5. dokumentus, įrodančius pareiškėjo gebėjimus administruoti projektą pagal Aprašo 13 punkte nustatytus reikalavimus (projekto vadovo, finansininko ir už projekto veiklų vykdymo priežiūrą atsakingo asmens gyvenimo aprašymus, kuriuose būtų nurodytas atitinkamas darbuotojų išsilavinimas bei patirtis, ir tai įrodančių dokumentų kopijas (jeigu projektą administruos pareiškėjas);

42.6. įgaliojimą patvirtinančio dokumento patvirtintą kopiją, jeigu paraišką pasirašė pareiškėjo įgaliotas asmuo;

42.7. dokumentus, pagrindžiančius planuojamas Projekto išlaidas ir jų skaičiavimus, išdėstytius Paraiškos formos 7 punkte (kainų apklausos pažymos, komerciniai pasiūlymai, darbo užmokesčio apskaičiavimo pagrindimas, perkamų paslaugų specifikacijos ir pan.);

42.8. klausimyną apie pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokesčio tinkamumą finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir (arba) Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų (jei pareiškėjas prašo PVM išlaidas pripažinti tinkamomis finansuoti, t. y. įtraukia šias išlaidas į Projekto biudžetą) (forma skelbiama Europos Sąjungos struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant „Paraiškos finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamą projektą formos piedai“).

43. Visi Aprašo 42 punkte nurodyti priedai turi būti teikiami per DMS. Jei priedai teikiami ne kartu su paraiška, jie turi būti pateikti iki paraiškai teikiti nustatytu terminu paskutinės dienos. Jei laikinai nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės, įgyvendinančioji institucija sudaro galimybę pareiškėjui reikalaujamą informaciją pateikti kitu būdu. Paraiškos pateikimo data ir laikas nustatomi pagal paskutinio pateikto priedo pateikimo datą ir laiką.

44. Paraiška turi būti pateikta ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo siūlymo teikti paraišką gavimo dienos. Paskutinė paraiškos pateikimo diena nustatoma valstybės projektų sąraše. Pareiškėjui praleidus valstybės projektų sąraše nustatytą paraiškos pateikimo terminą, sprendimą dėl paraiškos priėmimo, atsižvelgdama į termino praleidimo priežastis, priima įgyvendinančioji institucija, taip kaip numatyta Projektų taisyklių 95 punkte. Ši sprendimą įgyvendinančioji institucija suderina su ministerija.

45. Pareiškėjai informuojami ir konsultuojami Projektų taisyklių 5 skirsnje nustatyta tvarka. Informacija apie konkrečius įgyvendinančiosios institucijos konsultuojančius asmenis ir jų kontaktus bus nurodyta kvietimo teikti paraiškas skelbime, įgyvendinančiosios institucijos siunčiamame pasiūlyme teikti paraiškas pagal valstybės projektų sąrašą.

46. Igyvendinančioji institucija atlieka projekto tinkamumo finansuoti vertinimą Projektų taisyklių 14 ir 15 skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo priede „Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelė“ nustatytus reikalavimus.

47. Paraškos vertinimo metu igyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus. Pareiškėjas privalo pateikti šią informaciją ir (arba) dokumentus per igyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą.

48. Paraškos vertinamos ne ilgiau kaip 60 dienų nuo valstybės projekto paraškos gavimo dienos.

49. Nepavykus paraškų įvertinti per nustatyta terminą (kai paraškų vertinimo metu reikia kreiptis į kitas institucijas, atliekama patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje) vertinimo terminas gali būti pratęstas igyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naujų paraškų vertinimo terminą igyvendinančioji institucija informuoja pareiškėjus ir ministeriją per DMS arba raštu, jei paraškos teikiamas ne per DMS, kol nėra įdiegtos DMS funkcinės galimybės.

50. Paraška atmetama dėl priežasčių, nustatyti šiame Apraše ir (arba) Projektų taisyklių 14–16 skirsniuose nustatyta tvarka. Apie paraškos atmetimą pareiškėjas informuojamas per DMS arba raštu, jei nėra įdiegtos DMS funkcinės galimybės, per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl paraškos atmetimo priėmimo dienos.

51. Pareiškėjas sprendimą dėl paraškos atmetimo gali apskusti Projektų taisyklių 43 skirsnaje nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kurią pareiškėjas sužinojo ar turėjo sužinoti apie skundžiamus igyvendinančiosios institucijos veiksmus ar neveikimą.

52. Sprendimą dėl projekto finansavimo arba nefinansavimo priima ministerija Projektų taisyklių 17 skirsnaje nustatyta tvarka.

53. Ministerijai priėmus sprendimą finansuoti projektą, igyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo gavimo dienos per DMS arba raštu pateikia šį sprendimą pareiškėjui.

54. Pagal Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti bus sudaromos dvišalės projektų sutartys tarp pareiškėjo ir igyvendinančiosios institucijos.

55. Ministerijai priėmus sprendimą dėl projekto finansavimo, igyvendinančioji institucija Projektų taisyklių 18 skirsnaje nustatyta tvarka pagal Projektų taisyklių 4 priede nustatyta formą parengia ir pateikia pareiškėjui projekto sutarties projektą ir nurodo pasiūlymo pasirašyti sutartį galiojimo terminą. Pareiškėjui per igyvendinančiosios institucijos nustatyta pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius projekto sutarties, pasiūlymas pasirašyti projekto sutartį netenka galios. Pareiškėjas turi teisę kreiptis į igyvendinančią instituciją su prašymu dėl objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo pareiškėjo, pakeisti sutarties pasirašymo terminą.

56. Projekto sutarties originalai gali būti rengiami ir teikiами pasirašyti kaip popieriniai dokumentai arba kaip elektroniniai dokumentai, pasirašyti elektroniniu parašu, priklausomai nuo to, kokią šio dokumentų formą pasirenka projekto vykdytojas.

VI. SKYRIUS **PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI**

57. Projektas įgyvendinamas pagal projekto sutartyje, Apraše ir Projektų taisyklėse nustatytus reikalavimus.

58. Projekto įgyvendinimui gali būti skiriamas papildomas finansavimas Projektų taisyklių 20 skirsnaje nustatyta tvarka.

59. Dokumentai pirkimų priežiūrai atlikti turi būti teikiami ir derinami atsižvelgiant į Projektų viešujų pirkimų patikros tvarkos aprašą pareiškėjams ir projektų vykdytojams, patvirtintą 2014 m. lapkričio 27 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros direktorius įsakymu Nr. T1-190 „Dėl Procedūrų vadovo patvirtinimo“, skelbiamą igyvendinančios institucijos svetainėje www.apva.lt.

60. Išlaidų pagrindimo dokumentai, teikiami su mokėjimo prašymais, turi būti rengiami atsižvelgiant į Mokėjimo prašymų teikimo aprašą, patvirtintą 2014 m. lapkričio 27 d. Lietuvos

Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros direktoriaus įsakymu Nr. T1-190 „Dėl Procedūrų vadovo patvirtinimo“, skelbiamą įgyvendinančios institucijos svetainėje www.apva.lt.

61. Informavimo apie projektą reikalavimai nustatyti Projektų taisyklių 37 skirsnyje. Viešinant projekto veiklas, vadovautis nediskriminuojančio viešinimo principais: viešinimo veiklos neturi diegti ir skleisti lyčių ir amžiaus grupių stereotipą, turi užtikrinti, kad jis būtų prieinamas įvairioms grupėms.

VII. SKYRIUS APRAŠO KEITIMO TVARKA

62. Aprašo keitimo tvarka nustatyta Projektų taisyklių 11 skirsnyje.

63. Jei Aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, šie pakeitimai, nepažeidžiant lygiateisiškumo princiopo, taikomi ir įgyvendinamiems projektams Projektų taisyklių 91 punkte nustatytais atvejais.
